
Notitie	Datum	3 februari 2009
	onderwerp	Haalbaarheid voortijdige liberalisering na 1 april 2009
	aan:	FNV Bondgenoten (Roelie Hidding)
	cc:	-
	van:	SEO Economisch Onderzoek (Barbara Baarsma; 06-24204707)

Deze notitie is in opdracht van FNV Bondgenoten opgesteld. In de deze notitie geven we aan of SEO Economisch Onderzoek zich kan vinden in de volgende stelling van Sandd:

Indien niet op of voor 1 april 2009 wordt geliberaliseerd, heeft vervroegd liberaliseren geen zin meer. De nieuwe postbedrijven hebben dan te weinig tijd om de financiële ruimte te creëren die nodig is om de in het CAO-beginselakkoord opgenomen arbeidsvoorwaarden betaalbaar te krijgen en tegelijk een financieel-gezonde bedrijfsvoering te hebben.

Ter onderbouwing van deze stelling heeft Sandd op verzoek van FNV Bondgenoten een drietal scenario's opgesteld ten aanzien van de groeikansen de komende jaren:

- Scenario 1: Er wordt per 1 januari 2011 geliberaliseerd.
- Scenario 2: Er wordt uiterlijk 1 april 2009 geliberaliseerd.
- Scenario 3: Er wordt tussen 1 april en 1 juli 2009 geliberaliseerd.

Op basis van een evaluatie¹ van de door Sandd opgestelde scenario's en op basis van onze kennis van de postmarkt concluderen we dat de bovenstaande stelling klopt.

De belangrijkste aannames die ten grondslag liggen aan de scenario's betreffen de ontwikkeling van het volume en het tarief. De aannames die in scenario 2 worden gehanteerd ten aanzien van de groei van het aantal poststukken (in absolute aantallen) en de verandering van het tarief (in procenten) zijn in onderstaande figuren afgebeeld. Zoals uit de figuren blijkt, groeit het volume dat Sandd verhandelt in de periode 2009-2012 elk jaar met tussen de 30 en 60 miljoen poststukken en stijgt het tarief na 2009 elk jaar. Door deze volumegroei en de tariefsverhoging per 2009 wordt financiële ruimte gecreëerd om de CAO te betalen. Deze en de andere aannames in dit en de andere scenario's achter het model komen plausibel over op SEO Economisch Onderzoek.

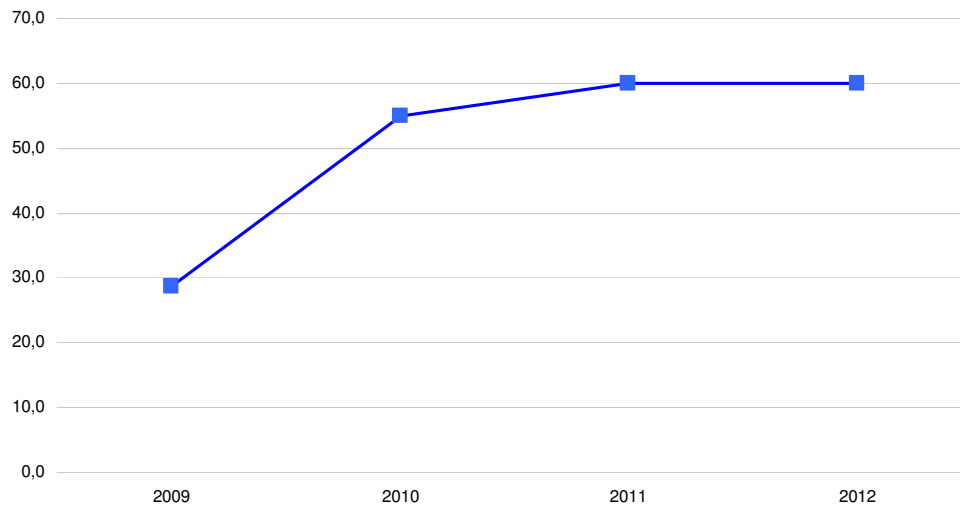
Omdat de uitgangspositie van SelektMail in 2008 minder positief was dan voor Sandd op dat moment, kunnen we concluderen dat de stelling voor beide nieuwe postbedrijven geldt.

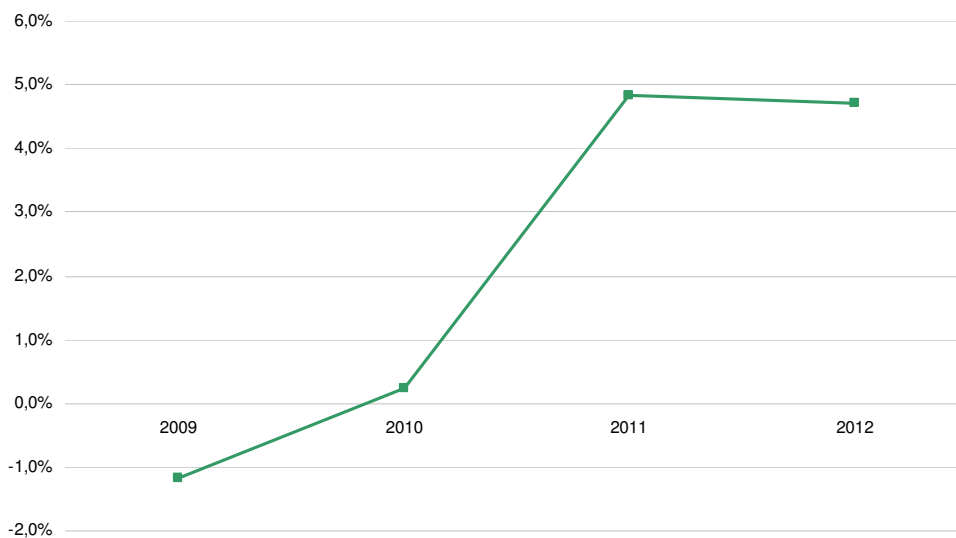
¹ De evaluatie behelst het vergelijken van scenario 2 en 3 (het verschil tussen liberaliseren in Q1 2009 en liberaliseren in Q2 2009). De evaluatie bestaat uit de volgende stappen:

- (1) het blootleggen van de veronderstellingen achter de scenario's (in termen van tarief-, volume- en kostenontwikkeling),
- (2) het valideren van deze veronderstellingen op basis van (a) onze eigen postmarktkennis en (b) achterliggende berekeningen (de kostenstijging als gevolg van de overgang naar een CAO conform het beginselakkoord is berekend door een door Sandd ingehuurd derde partij), en
- (3) het controleren van de berekeningen.

Ontwikkeling volume in miljoenen in scenario 2 (2009-2013; 2008 = benchmark)

Ontwikkeling tarief in scenario 2 (2009-2012; 2008 = benchmark)

Conclusie

Het loont voor de nieuwe postbedrijven niet om een sectorale CAO conform het CAO-beginselakkoord in te voeren indien later dan 1 april 2009 wordt geliberaliseerd. De voordelen van het 1¾ jaar eerder liberaliseren wegen niet op tegen de kosten van de CAO. Scenario 3 levert onvoldoende extra winstgevendheid om de CAO te betalen.

Intuïtieve argumentatie

De scenario's van Sandd zijn vertrouwelijk. De uit deze scenario's voortkomende getalsmatige conclusies kunnen we dan ook niet vermelden. Wel kunnen we de intuïtieve argumentatie achter de scenario's weergeven:

- In de postmarkt wordt gewerkt met contracten per kalenderjaar, dus bijvoorbeeld een contract voor 2009 of voor 2010. Voor de contracten die in 2010 in zouden gaan, moet nu geacquireerd worden (zo'n traject duurt doorgaans zo'n 3 tot 6 maanden: gesprekken voeren, offerte schrijven en onderhandelen, offerte definitief maken etc.). Bij een positieve beslissing van de klant is vervolgens een pilot periode nodig van 3 tot 6 maanden. Dit is op dit moment ook vaak al het geval, maar zal zeker het geval zijn voor het segment waar het hier om gaat: post die voorheen alleen door TNT werd bezorgd. Klanten zullen een pilot willen draaien met de nieuwe postbedrijven om zeker te weten dat ook deze bedrijven aan de eisen in de voor hen nieuwe servicekaders kunnen voldoen. Bovendien zullen er voor de nieuwe postbedrijven en hun klanten investeringen nodig zijn in m.n. ICT om samenwerking op deze oud-concessie-poststromen mogelijk te maken. Ook dat kost tijd (ook zo'n 6 maanden). Stel dat na 1 april geliberaliseerd wordt, dan heeft het nieuwe postbedrijf geen tijd meer om te acquireren, proef te draaien en de benodigde ICT omgeving te creëren en dus niet om contracten voor 2010 op het oude concessiedeel binnen te halen. Het doorslaggevend verschil tussen scenario 2 en 3 is dus de ontwikkeling van het volume. In scenario 2 is de volumeomzet gunstiger omdat er in het vrijgekomen oud-concessie-post segment wel nog contracten voor 2010 kunnen worden afgesloten en in scenario 3 is dat niet meer haalbaar.
- Een concreet voorbeeld van een zeer groot contract (vele miljoenen euro's) dat op dit moment boven de markt hangt, is de aanbesteding vanuit de rijksoverheid (o.a. ministeries, agentschappen, ZBO's, universitaire medisch centra, universiteiten en hoge scholen). De verwachting is dat deze aanbesteding in het eerste kwartaal 2009 gaat lopen. Het uitstellen van de vroegtijdige liberalisering tot na het eerste kwartaal 2009 betekent dat de nieuwe postbedrijven de kans op o.a. deze grote klant mislopen.

Het CAO-beginselakkoord is opgesteld vanuit de gedachte dat vroegtijdig wordt geliberaliseerd. Indien op de Europees² bepaalde datum van 31 december 2010 wordt geliberaliseerd, zal er geen CAO worden gerealiseerd. De postbedrijven hebben namelijk geen prikkel om dat te doen. Dit is voor FNV Bondgenoten een onwenselijke uitkomst, omdat de arbeidsvoorwaarden dan niet op een hoger plan getrokken worden. Bovendien zal als gevolg van het uitblijven van vervroegde liberalisering voor 1 april 2009 de situatie bij de nieuwe postbedrijven verslechteren.³ Als gevolg daarvan zullen postbezorgers ontslagen worden. Ook dat is onwenselijke ontwikkeling, ook omdat de werkgelegenheid bij de nieuwe postbedrijven met name laaggeschoolde en dikwijls moeilijk bemiddelbare medewerkers betreft.

---

² Zie: Richtlijn 2008/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 februari 2008 tot wijziging van Richtlijn 97/67/EG wat betreft de volledige voltooiing van de interne markt voor postdiensten in de Gemeenschap, artikel 2.

³ De reden is dat in dat geval de kans op lucratieve contracten in het vrijgekomen deel in 2010 nihil is.